

Temporomandibulārās locītavas morfoloģiskas kaulaudu izmaiņas pacientiem ar knikšķošiem trokšņiem locītavā

Daina Spūle, Evija Ņikitina, Una Soboļeva

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Zobu protezēšanas katedra, Latvija*

Ievads. Zobārstniecības praksē nākas saskarties ar pacientu sūdzībām par knikšķošiem trokšņiem temporomandibulārā locītavā (TML). Klasiski temporomandibulārās locītavas trokšņi tiek uzskatīti par objektīvu pazīmi diska pārvietojumiem un morfoloģiskām kaulaudu izmaiņām apakšžokļa galviņā un paugurā.

Darba mērķis. Novērtēt TML apakšžokļa galviņas un paugura kaulaudu strukturālās izmaiņas pacientiem ar knikšķošiem trokšņiem TML, analizējot saistību ar subjektīvām sūdzībām.

Materiāls un metodes. Pētījumā tika iekļauti 29 pacienti ar knikšķošiem trokšņiem TML. Analizējot sīkāk, tika izveidotas divas grupas. Pirmo grupu veido 16 pacienti, kas vērsās klīnikā ar sūdzībām par knikšķošiem trokšņiem locītavā. Otro grupu veido 13 pacienti, kuriem zobārsts pēc klīniskās izmeklēšanas konstatēja knikšķošus trokšņus, bet pacienti paši tiem nebija pievērsuši uzmanību.

Kaulaudu strukturālās izmaiņas tika novērtētas konusa stara datortomogrāfijas (KSDT) attēlos sagītālā un aksiālā plaknē. Dati tika apstrādāti un analizēti, izmantojot aparatūrai atbilstošu programmatūru *I-CAT Vision (Imaging Sciences International, Inc. Hatfield, PA, ASV)*. Kaulaudu strukturālās izmaiņas noteiktas pēc zinātniski pamatotiem TML izmaiņu diagnostikas kritērijiem [Dworkin, 1992]. Statistiskai datu apstrādei tika izmantots Fišera tests ar statistiskās ticamības robežu $p < 0,05$.

Rezultāti. Pētījumā konstatētas strukturālas izmaiņas 15,5% kaulaudu apakšžokļa galviņā un 3,5% - apakšžokļa paugurā. Tika novērota apakšžokļa galviņas saplacināšanās (6,9%), subkortikālā skleroze (13,8%), subkortikālās cistas (3,5%), erozijas (3,5%), formas deviācijas (3,5%).

Konstatēts, ka grupā ar sūdzībām 21,9% gadījumu ir strukturālas kaulaudu izmaiņas apakšžokļa galviņā ($p = 0,17$) un 6,2% locītavas paugurā ($p = 0,49$). Grupā, kurā nebija sūdzību, 7,7% gadījumu kaulaudu strukturālas izmaiņas konstatēja tikai apakšžokļa galviņā ($p = 0,17$).

Secinājumi. Nav statistiski ticamas saistības starp TML trokšņiem un strukturālām kaulaudu izmaiņām apakšžokļa galviņā un paugurā.

Subjektīvas sūdzības nav objektīvs rādītājs strukturālām TML kaulaudu izmaiņām.